

ความรู้ความเข้าใจ เรื่อง กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

ดร.ณาดา กาศยปนนันท์

กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence) คือ

กระบวนการตรวจสอบลูกค้าเพื่อให้สถาบันการเงินทราบถึง แนวโน้มและ โอกาสที่ลูกค้าจะเสี่ยงต่อการฟอกเงินและทรัพย์สิน รวมถึงเสี่ยงต่อการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยกระบวนการดังกล่าว ประกอบด้วย ขั้นตอนการเก็บข้อมูลลูกค้า การตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงินของลูกค้า และการตรวจสอบความเคลื่อนไหวในการดำเนินความสัมพันธ์ของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

Identify

Verify

Risk Management

Monitoring

Up to date information

สาระสำคัญในกฎกระทรวงฯ

บททั่วไป

การกำหนดนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

การจัดให้พนักงาน/บุคลากร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยเฉพาะ กระบวนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน การบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

สาระสำคัญในกฎกระทรวงฯ

บททั่วไป (ต่อ)

- สถาบันการเงินต้องมีการจำกัดความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมที่ไม่พบหน้า
- สถาบันการเงินต้องกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยงสำหรับการใช้เทคโนโลยีในการให้บริการแก่ลูกค้า
- สถาบันการเงินต้องเลือกใช้เทคโนโลยีในการดำเนินกระบวนการ CDD ตามที่สำนักงานประกาศกำหนด
- สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายรับลูกค้า กระบวนการกลั่นกรองธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย คณะทำงานหรือผู้บริหารที่มีอำนาจในการพิจารณาเมื่อมีกรณีที่กระทบต่อความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน
- สถาบันการเงินต้องกำหนดผู้ประสานงานกลางกับสำนักงาน ปปง.

การระบุตัวตนของลูกค้า (Identify)

เป็นขั้นตอนที่ สถาบันการเงินขอข้อมูลของลูกค้ารวมถึงการที่สถาบันการเงินแสวงหาข้อมูลของลูกค้าจากแหล่งข้อมูลอื่นที่น่าเชื่อถือ (ขั้นตอนนี้ ปรากฏอยู่ในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16)

การจัดให้ลูกค้าแสดงตน ประเภทบุคคลธรรมดา

การจัดให้ลูกค้าแสดงตน ประเภทนิติบุคคล

การพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า (Verify)

เป็นขั้นตอนที่กระทำต่อเนื่อง(ทันที) เมื่อมีการระบุตัวตนของลูกค้าแล้ว โดยสถาบันการเงินจะต้องตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับจากลูกค้า และเก็บข้อมูลรอบด้านเพื่อให้รู้จักลูกค้ามากที่สุด โดยเฉพาะ ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า และรายชื่อเฝ้าระวังหรือรายชื่อพิเศษต่างๆ อาทิ UN List, OFAC List, PEPs List, ข้อมูลพื้นที่/ประเทศที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน/การต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

ผลลัพธ์ เพื่อพบว่า สถาบันการเงินควรอนุมัติสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าหรือไม่ และ กรณีที่อนุมัติ ขั้นตอนนี้จะกระทำขึ้นเพื่อกำหนดความเสี่ยงด้านการฟอกเงินของลูกค้าในขั้นตอนถัดไป

การบริหารความเสี่ยงของลูกค้านำด้านการฟอกเงิน

เป็นขั้นตอนที่ต้องดำเนินการควบคู่กันที่กับขั้นตอนการอนุมัติ
ลูกค้า โดยสถาบันการเงินจะต้องนำข้อมูลของลูกค้าที่ผ่านการ
พิสูจน์ทราบแล้ว มาเป็นปัจจัยในการพิจารณากำหนดระดับความ
เสี่ยงของลูกค้า โดยสถาบันการเงินจะจัดความเสี่ยงของลูกค้า
ทั้งหมดออกเป็นกี่ระดับก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 ระดับ และนำ
หลักเกณฑ์ที่กฎกระทรวง ข้อ 20 มาเป็นส่วนสำคัญของเงื่อนไข
ในการกำหนดความเสี่ยงสูงสุด

ปัจจัยกำหนดความเสี่ยงสูงสุด อาทิ อาชีพ พื้นที่/ประเทศที่ลูกค้าอาศัยหรือ
สัมพันธ์เกี่ยวข้อง ฐานข้อมูลเสี่ยงต่างๆ ข้อมูลจากสำนักงาน ปปง. / หน่วย
ปราบปรามอาชญากรรม เป็นต้น

การบริหารความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์/บริการของสถาบันการเงิน

สถาบันการเงินต้องมีแนวทางในการกำหนดความเสี่ยงในการฟอกเงินของประเภทธุรกรรม/ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยและระดับความเสี่ยงของลูกค้า อาทิ ธุรกรรมที่กระทำแบบไม่พบหน้าและมีวงเงินสูงมาก อาจได้รับการพิจารณาเป็นธุรกรรมที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินสูงกว่าธุรกรรมที่กระทำแบบไม่พบหน้าและจำกัดช่องทางการเข้าถึง และมีวงเงินต่ำ หรือธุรกรรมการเงินข้ามประเทศมีความเสี่ยงสูงกว่า ธุรกรรมการเงินระหว่างธนาคารในประเทศ เป็นต้น

การกำหนดมาตรการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง (Monitoring)

เป็นขั้นตอนที่สถาบันการเงินต้องกำหนดให้ลูกค้าแต่ละระดับความเสี่ยง ได้รับความตรวจสอบการทำธุรกรรมในภาพรวม นอกเหนือไปจากการตรวจสอบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยในรอบระยะเวลาสั้นๆ การกำหนดกระบวนการนี้ต้องสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า กล่าวคือ ลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงต้องได้รับการตรวจสอบอย่างเข้มข้นกว่า และถี่กว่า ลูกค้าที่มีความเสี่ยงระดับรองลงมา และในการตรวจแต่ละครั้ง สถาบันการเงินต้องได้รับคำตอบดังนี้

1. ลูกค้ามีความเคลื่อนไหวทางการเงินที่ปกติอยู่หรือไม่
2. ลูกค้ายังมีความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินในวัตถุประสงค์เดิมที่แจ้งไว้หรือไม่
3. ลูกค้ามีระดับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินเปลี่ยนแปลงหรือไม่
4. สถาบันการเงินควรดำเนินความสัมพันธ์กับลูกค้าต่อไปหรือไม่

การตรวจสอบข้อมูลลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ Monitoring ด้วย โดยสถาบันการเงินต้องนำข้อมูลลูกค้ามาตรวจสอบกับฐานรายชื่อเสี่ยงอยู่เสมอ และสถาบันการเงินต้องปรับปรุงข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบความเสี่ยงของลูกค้าสม่ำเสมอด้วย (อาทิ ประเทศเสี่ยง, ฐานข้อมูลรายชื่อเสี่ยง, อาชีพเสี่ยง) และสถาบันการเงินต้องสอบถามข้อมูลการระบุตัวตนของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกค้า (ลูกค้าเสี่ยงสูง ต้องได้รับการสอบถามข้อมูลและแสวงหาข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมากกว่า/ดีกว่าลูกค้าเสี่ยงต่ำ) เพื่อให้สถาบันการเงินได้รับข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของลูกค้าเสมอ

การกำหนดพฤติกรรมที่เข้มแข็งเตือนในการตรวจสอบ STR

เป็นกระบวนการที่สำคัญ ซึ่งต้องดำเนินการกับลูกค้าทุกราย ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินความสัมพันธ์ โดยสถาบันการเงินต้อง กำหนดพฤติกรรมเสี่ยงในการทำธุรกรรมประเภทต่างๆที่ตนมี เพื่อเข้มแข็งเตือนให้บุคลากรตรวจสอบเมื่อพบว่า มีลูกค้าทำธุรกรรม ตรงกับพฤติกรรมเสี่ยงที่สถาบันการเงินกำหนดไว้ โดยสถาบันการเงินต้องปรับปรุงการกำหนดพฤติกรรมเสี่ยงให้สอดคล้องกับ บริการต่างๆทุกประเภท และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจอย่าง สม่ำเสมอ

คำถาม ????